

БАЛЬЦЕР Освальд-Мар'ян (23. 01. 1858, містечко Ходорів, нині місто Львів, обл. — 11. 01. 1933, Львів — історик, архівіст. Доктор права і філософії (1883). Дійсний член Польс. АМ (1920). Член НТШ (1926). Вивчав право у Львів. (1879–81), потім у Краків. (1881–83) університетах під керівництвом К. Ліске, М. Бобжинського. Освіту здобув у Берліні, Бреслау (нині Вроцлав), у Бруннера, Дройзена, спеціалізуючись у допоміж. істор. дисциплінах, зокрема у генеалогії (1883–84). Від 1885 — у Львів. університеті: приват-доцент, від 1887 — проф. польс. права, декан юрид. факультету (1892–93; 1914), ректор (1895–96). У 1901 організував у Львові Товариство підтримки польс. науки (від 1920 — Наук. товариство у Львові), був його головою. Водночас від 1880 працював у Крайовому архіві гродських і земських актів у Львові, від 1891 — його дир. Досліджував історію гродських і земських судів, склав індекси до 11–15 томів AGZ, які видавав К. Ліске. Організував у архіві спец. бібліотеку. За час керівництва архівом прийняв на зберігання збірку пергаментів, суд. книги, Йосифін. і Францисканську

метрики. Під його керівництвом завершено інвентарі галиц., сяніц. і перемис. гродських і земських актів. Серед його учнів — апліканти архіву [П. Домбковський](#), [Б. Барвінський](#), [В. Гейнош](#), Г. Полячківна. Досліджував держ. і адм. устрій середньовіч. Польщі, історію давнього права слов'ян. народів. У праці «Genealogia Piastów» (Kraków, 1895) подав низку фактів про династичні шлюби польс. князів і королів із Рюриковичами. Б. опублікував юрид. пам'ятки вірмен. колоній Зх. України та книги кримінал. справ Сяноцького гродського суду за 1554–1638 — цінного джерела про опришків. рух у Надсянні та Лемківщині.

Основні праці

Kancelarie i akta grodzkie w wieku XVIII. Lwów, 1882; Monumenta Poloniae Historica. T. 4. Lwów, 1884; Studja nad prawem polskim. Poznań, 1889; Historia ustroju Austrii w zarysie. Lwów, 1899; Historia porównawcza praw słowiańskich. Lwów, 1900; Porządek sądów i spraw prawa ormiańskiego z r. 1604. Lwów, 1912; Skarbiec z archiwum koronnego w dobie przedjagiellońskiej. Lwów, 1917.

Рекомендована література

1. Księga pamiątkowa ku czci prof. O. Balzera. Lwów, 1925;
2. Біографія О. Бальцера // Хроніка НТШ. 1930. Вип. 69–70;
3. H. Polackówna. Oswald Marian Balzer: Wspomnienie pośmiertne // Archejon. 1933. 11;
4. Заїкин В. Пам'яті великого вченого. З приводу смерті проф. О. Бальцера // Дзвони. 1933. № 1;
5. P. Dąbkowski. Oswald Balzer. Życie i dzieła. Lwów, 1934;
6. Добровольский М. Польские учёные и их вклад в мировую науку. Варшава, 1959;
7. Zbiory rękopisów w bibliotekach i muzeach w Polsce. Warszawa, 1988.

[У. Р. Кришталович](#), [Т. Ю. Гошко](#)

Бібліографічний опис:

Бальцер Освальд-Мар'ян / У. Р. Кришталович, Т. Ю. Гошко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-40211>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).